

Vestnik.

† **Simon Rutar.** Dne 3. t. m. je nagloma umrl prof. Simon Rutar, eden izmed najpopularnejših, najznamenitejših in najzasluženejših slovenskih znanstvenikov in zgodovinarjev-pisateljev. Življenje, ki je bilo plodovito, nesebično, požrtvovalno in v čast slovenskemu narodu, je učakalo tragičen konec: Rutar je umrl, ker se mu je vnela imenovanega dne zvečer na njegovem stanovanju obleka. Zaraditega je dobil smrtonosne opekline, ki so provzročile njegovo naglo smrt. Prof. Rutar je bil rojen v Krnu na Tolminskem in je dosegel starost 52 let. Po dovršenih vseučiliških študijah je bil najprej suplent v Gorici, potem pa več let profesor v Kotoru in Sapljetu. Leta 1881. je prišel v Ljubljano, kjer je bil najprej profesor na realki, od leta 1890. pa na drugi državni gimnaziji. Nekaj časa je bil tudi član izpraševalne komisije za obče ljud. in mešč. šole. Rutar je bil blaga duša, da je ni kmalu najti enake. Svoj narod je ljubil z mladeniško navdušenostjo in ves svoj svobodni čas je posvetil raziskavanju dom. zgodovine. Rutar je priobčil celo vrsto temeljitih zgodovinskih razprav v slovenskem, deloma tudi v nemškem jeziku. Tudi našemu listu je bil sotrudnik. Sploh je bil velik in odkrit prijatelj slovenskega naprednega učiteljstva ter je bil zlasti zvest podpornik naših stanovskih listov. Z izdatnimi denarnimi zneski je posebno podpiral slovensko dijaštvo, ki ni izgubilo z njim samo izbornega učitelja, nego tudi iskrenega, radodarnega prijatelja, o katerem pač velja prislovica, da ni vedela levica, kar je dala desnica. Bodi značajnemu rodoljubu in znamenitemu književniku ohranjen trajen spomin tudi v našem listu!

Učiteljski konvikt. „Narodna tiskarna“ 100 K; gdč. Marija Šusteršič, učiteljica v Hotederšici, na knj. kr. podružnice št. 288, 12 K; gosp. c. kr. nadkomisar Štefan Lapajne 5 K, mesto venca na grob S. Rutarja.

J. Dimnik, blagajnik.

Šolski zdravniki. Večkrat se je že pisalo o šolskih zdravnikih. Stvar je, četudi hvale vredna, vendar za sedaj neizvedljiva, v vaseh pač za vedno. Nekaj pa bi se lahko storilo precej. Šolsko oblastvo naj bi namreč naprosilo izkušenega praktičnega zdravnika, da bi spisal knjižico, v kateri bi bile popisane vse bolj navadne bolezni, zlasti otroške. Pred vsem simptomi in nalezljivost. Te knjižice naj bi se razdelile med šole.

Še bolj potrebna bi bila pa zbirka zdravil za najnavadnejše bolezni, ki se lahko pojavijo v šoli, n. pr. zobobol, glavobol, krvotok, bolečine v želodcu, trebuhu, slabosti i. t. d. Tudi te naj bi sestavil izkušen zdravnik. Tako zbirko in pa še higijenične obveze naj bi si potem nabavila vsaka šola, zlasti po kmetih. Sedaj se tolikokrat pojavi kaka bolečina ali slabost pri otroku, a učitelj je brez zdravil. To bi bil korak naprej v oddelku: higijena in zdravstvo v šoli. Tu imajo šolske oblasti dokaj hvalevrednega dela. Opozorjamo jih na to!

Društvo slovenskih časnikarjev in pisateljev. Na povabilo g. Andreja Gabrščka se je sešlo dne 6. t. m. v „Narodnem domu“ večje število časnikarjev in pisateljev na posvetovanje o ustanovitvi posebnega društva, ki naj pristopi zvezi slovanskih časnikarskih društev. Po daljši razpravi se je soglasno sklenilo, ustanoviti društvo slovenskih časnikarjev in pisateljev in so se pripravljala dela poverila posebnemu odboru, v katerem so gg.: A. Gabršček, E. Gangl, Fr. Govekar, L. Jelenc, dr. K. Lončar in A. Trstenjak.

Uradna učiteljska konferencija za okraj Rogatec (Spod. Štaj.) se vrši dne 11. julija t. l. v rogaškem šolskem poslopju. Razen navadnih točk so tudi na dnevnem redu sledeča poročila: 1.) „Učitelj-čebelar. Kako mu je pospeševati čebelarstvo?“ Referenti gg.: Škrabl, Wesiak, Lorber. 2.) „Šolska higijena s posebnim ozirom na nalezljive bolezni“, podava okraj. zdravnik gosp. dr. Maučzka. 3.) „Geometrično oblikoslovje na naših šolah.“ — Snov in obravnava. (Nazorila.) Poročevalci gg.: Sekirnik, Sotošek, Wretzl.

Učiteljstvu šolskih okrajev Celjska okolica in Šmarje. Na podlagi ukazov c. kr. štaj. deželnega šolskega sveta od 13. junija 1872, št. 3254, od 17. septembra 1872, št. 5357 in od 12. julija 1877, št. 14.590, nadalje v smislu odlokov od 25. svečna in 23. aprila 1892, št. 1315 in 2689 se bo vršila letošnja učiteljska konferencija za šolska okraja Celjska okolica in Šmarje dne 16. julija 1903 v šoli Celjske okolice. Začetek točno ob pol 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Volitve dveh zapisnikarjev in čitanje opravnega reda. 2. Poročanje okrajnega šolskega nadzornika. 3. Razglašanje od zadnje konferencije došlih zakonov in odredb, tičočih se ljudskega šolstva. 4. Pogovarjanje sledečih nalog: A) Red za šolske slugе: a) nameščenje, b) pravice in dolžnosti, c) razmerje med šolskim slugo in krajnim šolskim svetom, d) šolskim voditeljem, kateri je za red in snago v šoli odgovoren, e) in drugim učiteljstvom, f) odpust iz službe. Poročevalci: Brinar Fran, Čulek Josip, Debelak Ivan, Ferline Fran, Hölzl Matija, Jurkovič Fran, Kurbus Tomaž, Karel Kveder, Stante Jakob, Šah Lovro. — B) Ali donáša sedanji kmetijski pouk (z ozirom na § 56. šolskega in učnega reda) pričakovano korist kmetu? C) Detel, učna slika po 1. Lubenovi, 2. po Jungejevi in 3. po najnovejši biologični metodi. Poročevalci za B) in C) določijo na dan konferencije predsednik. — 5. Poročilo komisije okrajne knjižnice: a) o stanju in o uporabi okrajne učiteljske knjižnice, b) o uporabi knjižnice delščine. 6. Volitve: a) stalnega konferenčnega odbora, b) komisij za knjižnici. 7. Predlogi in želje udov. — S tem se obvešča vse učiteljstvo z ozirom na odlok c. kr. štaj. deželnega šolskega sveta od 18. novembra 1875, št. 108, da se ve ravnati z dostavkom, da je vsakega uda konferencije — tudi pomožnih učiteljev in učiteljic — dolžnost, temeljito izdelati eno nalogo. Navesti je knjige in druge pripomočke, ki so se v to uporabljali, elaborati so pa izročiti vodji konferencije. Končno se opozarja, da se bodo samostojni predlogi (7 točka dnevnega reda) v zmislu odloka c. kr. štaj. deželnega šolskega sveta od 25. maja 1882, št. 2932, obravnavali le takrat, ako jih prej odobri stalni konferenčni odbor. Člani konferencije, ki želijo postaviti kake take predloge, imajo jih torej poslati vsaj osem dni pred konferencijo okrajnemu šolskemu nadzorniku gospodu Josipu Supaneku v Celju. Okrajni šolski svet Celje-Šmarje.

Predsednik: Apfaltrern.

Nova iznajdba šolskih tabel. Ante Betz v Celju je izumil nove šolske table, ki so tako pripravne, da prekašajo vse sisteme dosedanjih tabel. Betz je dobil na svojo iznajdbo patent. Te šolske table so v sapuhu kuhanega lesa izgotovljene, da se ne vržejo in ne pokajo, vise na veržicah na prosto stoječem stojalu (dve tabli v enem stojalu). Pripravne so tudi za vsako ležo, n. pr. višino, nižino, obrnjene, naslonjene, obe skupaj združeni, ena na drugo sestavljeni. Table lahko vsako najmanjše šolsko dete vlada z eno roko, kakor je potrebno. Table je v Graecu c. kr. deželni kakor tudi mestni šolski svet spoznal za vrlo praktične. Dobivajo se pri izumitelju po 56 kron z zabojem vred na mestu v Celju. Proti ponarejalcem bo izumitelj sodno postopal.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1945.

Kranjsko.

Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti mesto dveh učiteljev in ene učiteljice z dohodki IV. (četrttega) plačilnega razreda idrijskega učnega osovja, t. j. z letno plačo 1000 K, aktivitetno doklado letnih 200, oziroma 160 K ter s pravico do 6 petletnic po 100, oziroma 80 K.

Lastnoročno pisane in po predpisih opremljene prošnje z dokazilom učne sposobnosti za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom je predpisanim službenim potom tekom štirih tednov pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu uložiti.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji, dne 1. majnika 1903.

Št. 926.

Na enorazrednici na Vrabcāh je popolniti izpraznjeno učno mesto Prošnje so semkaj vlagati do 5. junija 1903.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni, dne 4. maja 1903.